

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2012. november 8.*

„Fellebbezés — Kártérítési kereset — Uniós közbeszerzési eljárásban benyújtott ajánlat elutasítása — Elévülési idő — Kezdet — A távolságra tekintettel megállapított határidő alkalmazása”

A C-469/11. P. sz. ügyben,

az **Evropaïki Dynamiki – Proigmaena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE** (székhelye: Athén [Görögország], képviseli: N. Korogiannakis dikigoros)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2011. szeptember 5-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

az **Európai Bizottság** (képviselek: E. Manhaeve és M. Wilderspin, meghatalmazotti minőségben)

alperes az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta, a harmadik tanács elnökeként eljárva, K. Lenaerts, G. Arestis, J. Malenovský és T. von Danwitz (előadó) bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: L. Hewlett főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. július 12-i tárgyalásra,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Fellebbezésével az Evropaïki Dynamiki – Proigmaena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE (a továbbiakban: Evropaïki Dynamiki) azt kéri a Bíróságtól, hogy helyezze hatályon kívül az Európai Unió Törvényszékének a T-409/09. sz., Evropaïki Dynamiki kontra Bizottság ügyben

* Az eljárás nyelve: angol.

2011. június 22-én hozott azon végzését (EBHT 2011., II-3765. o.) (a továbbiakban: megtámadott végzés), amellyel a Törvényszék elutasította azt a keresetét, amely egy közbeszerzési eljárásban benyújtott ajánlat elutasítása következtében állítólagosan elszenvedett kárának megtérítésére irányult.

Jogi háttér

Az Európai Unió Bíróságának alapokmánya

- 2 A Bíróság alapokmánya 46. cikke első bekezdésének – amely ugyanezen alapokmány 53. cikkének első bekezdése szerint alkalmazandó a Törvényszék előtti eljárásokra – a keresetlevél benyújtásának időpontjában hatályos szövege a következőképpen rendelkezik:

„A szerződésen kívül okozott károkért való felelősségre vonatkozó ügyekben az Unió elleni eljárás megindításának joga az erre okot adó esemény felmerülésétől számított öt év alatt évül el. Az elévülés megszakad, ha a Bírósághoz keresetet nyújtottak be, vagy ha a károsult fél az eljárás megindítása előtt követelésével az Unió megfelelő intézményéhez fordult. Ez utóbbi esetben az eljárást az [EUMSZ] 263. cikkében előírt két hónapos határidőn belül kell megindítani; adott esetben [az EUMSZ] 265. cikke második bekezdésének rendelkezéseit kell alkalmazni.”

A Törvényszék eljárási szabályzata

- 3 A Törvényszék eljárási szabályzata 102. cikkének 2. §-a a következőképpen rendelkezik:

„Az eljárási határidők a távolságra tekintettel tíznapos átalány-határidővel meghosszabbodnak.”

A jogvita alapját képező tényállás

- 4 Az Evropaïki Dynamiki 2004 májusában ajánlatot tett az Európai Bizottság ajánlati felhívására.
- 5 2004. szeptember 15-én az Evropaïki Dynamiki levelet kapott a Bizottságtól, amely ugyanezen a napon kelt, és amelyben a Bizottság arról tájékoztatta, hogy ajánlatát nem fogadták el, és kifejtette, hogy az elutasítás okai a csapat összetételével és állandóságával, a projekt végén az ismeretek átadására javasolt eljárásokkal, valamint azzal a ténnyel álltak kapcsolatban, hogy nem ez az ajánlat tartalmazta a legelőnyösebb ár-érték arányt. A Bizottság utalt arra is, hogy az Evropaïki Dynamiki ajánlata elutasításának indokairól írásban további tájékoztatást kérhet.
- 6 2004. október 22-i levelével a Bizottság az Evropaïki Dynamiki kérelmére ajánlatának értékelésével kapcsolatban további tájékoztatást adott.
- 7 Az Evropaïki Dynamiki a Bizottság 2004. szeptember 15-én kelt levelében foglalt, 2004. szeptember 15-i azon bizottsági határozat megsemmisítésére irányuló keresetét nyújtott be az Elsőfokú Bírósághoz, amely a közbeszerzési eljárás keretében elutasította az Evropaïki Dynamiki által benyújtott ajánlatot, és a szerződést a nyertes ajánlattevőnek ítélte oda. Az Elsőfokú Bíróság T-465/04. sz., Evropaïki Dynamiki kontra Bizottság ügyben 2008. szeptember 10-én hozott ítéletével az indokolási kötelezettség megsértése miatt megsemmisítette ezt a határozatot. Úgy ítélte meg, hogy az említett határozatból, valamint különösen az azt követő levelekből nem derül ki egyértelműen, hogy milyen indokok alapján utasították el az Evropaïki Dynamiki ajánlatát.

A Törvényszék (Elsőfokú Bíróság) előtti eljárás

- 8 2009. szeptember 25-én az Evropaïki Dynamiki telefaxon keresetet nyújtott be az Elsőfokú Bírósághoz, amely az ajánlatának jogellenes elutasítása következtében állítólagosan elszenvedett károk megtérítésére irányult, amelyek mértéke annak a nettó nyereségnek felel meg, amelyre akkor tett volna szert, ha a közbeszerzési szerződést neki ítélik oda. Ezenkívül lehetőség elvesztése miatt kért kártérítést, mivel egyidejűleg őt az a kár érte, hogy elveszítette a szóban forgó közbeszerzési szerződés teljesítésére vonatkozó lehetőséget, és egyéb szerződéseknek az ő részére történő odaítélésének lehetőségét, többek között az első közbeszerzési szerződést elnyert félnek odaítélt szerződés teljesítésének lehetőségét.
- 9 A keresetlevél eredeti, aláírt példányát, valamint a másolatokat és mellékleteket tartalmazó levélcsomagot egy küldeményszállítási szolgáltatásokat nyújtó cég közreműködésével 2009. október 3-án adták fel.
- 10 2009. október 5-én az Elsőfokú Bíróság Hivatala értesítette az Evropaïki Dynamiki jogi képviselőjét, hogy az eredeti példányt tartalmazó csomag még nem érkezett meg. Ezt követően a hiányzó okiratok másolatát és az eredeti, aláírt keresetlevél egy új példányát még ugyanezen a napon benyújtották a Hivatalhoz.
- 11 2009. november 16-án az Elsőfokú Bíróság Hivatala értesítette az Evropaïki Dynamikit, hogy a keresetlevél 2009. október 5-én benyújtott új példánya eltér annak 2009. szeptember 25-én telefaxon megküldött másolatától. Így a Törvényszék eljárási szabályzata 43. cikkének 6. §-a értelmében a keresetet 2009. október 5-én benyújtottnak kell tekinteni.
- 12 Az Evropaïki Dynamiki ezt követően két levélben ismertette annak indokait, hogy a keresetlevél eredeti példánya miért nem érkezett meg határidőn belül, valamint azt, hogy milyen körülmények között vesztette el a küldeményt az általa megbízott küldeményszállító cég. Ezenkívül arra kérte az Elsőfokú Bíróságot, hogy a jelen ügyben ismerje el a *vis maior* esetének fennállását, és ne 2009. október 5-ét, hanem 2009. szeptember 25-ét tekintse a keresetlevél eredeti példánya benyújtása időpontjának.
- 13 2009. decemberében a megbízott küldeményszállító cég értesítette az Evropaïki Dynamikit, hogy a hiányzó csomag nem került elő.
- 14 A Bizottság a Törvényszék eljárási szabályzata 114. cikkének 1. §-a alapján elfogadhatatlansági kifogást nyújtott be a Törvényszékhez azzal az indokkal, hogy a kártérítési igény elévült.

A megtámadott végzés

- 15 Először is a Törvényszék a megtámadott végzésben úgy határozott, hogy az elévülési idő abban az időpontban kezdődött meg, amikor a felperes ajánlatát elutasító bizottsági határozatot a felperessel közölték, vagyis 2004. szeptember 15-én. A Törvényszék e tekintetben azt állapította meg, hogy a közbeszerzési tárgyú ügyekben az ajánlat elutasítása, és nem ezen elutasítás indokolása képezi a felelősség megállapítása iránti igény alapját, és az ajánlat elutasításával válnak ténylegessé az elutasított ajánlattevő által állítólagosan elszenvedett károk. Igaz ugyan, miként azt a felperes állítja, hogy a T-140/04. sz., Ehcon kontra Bizottság ügyben 2005. szeptember 14-én hozott végzés (EBHT 2005., II-3287. o.) 44., 45. és 48. pontját ezzel ellentétesen lehet érteni, ám ezek a pontok nem kérdőjelezhetik meg a megoldást, mivel a szövegösszefüggésnek és logikai sorrendjüknek megfelelően kell őket értelmezni.

- 16 Annak feltételezése, hogy az Unió szerződésen kívüli felelősségének megállapítása iránti igény elévülési ideje mindaddig nem kezdődik meg, amíg az állítólagos károsult személyesen nincs meggyőződve arról, hogy kárt szenvedett, az lenne a következménye, hogy az említett igény elévülésének időpontja a kár ténylegességének az egyes felek általi egyéni észlelése függvényében módosulna, ami ellentmondana a jogbiztonság követelményének.
- 17 E tekintetben tovább megjegyzendő, hogy a felperes által az Elsőfokú Bíróság Hivatalához megküldött levélből az derül ki, hogy a felperes úgy vélte, hogy a Bizottság jogellenes magatartása akkortól vált észlelhetővé, hogy a Bizottság elküldte az ajánlat 2004. szeptember 15-én történő elutasítását közlő levelet, hiszen a felperes hallgatólagosan ettől az időponttól számította az elévülési idő megkezdődését.
- 18 Ezért az ötéves elévülési idő 2009. szeptember 15-én járt le.
- 19 A Törvényszék továbbá kimondta, hogy ez az elévülési idő nem hosszabbodik meg a Törvényszék eljárási szabályzata 102. cikke 2. §-ának értelmében a távolságra tekintettel biztosított határidővel. Ez a távolságra tekintettel megállapított határidő csak az eljárási határidőkre vonatkozik, és nem a Bíróság alapokmányának 46. cikkében rögzített elévülési időre, amelynek letelte a szerződésen kívüli felelősség megállapítása iránti igény elenyészését vonja maga után (lásd ebben az értelemben az Elsőfokú Bíróság T-210/00. sz., Biret és Cie kontra Tanács ügyben 2002. január 11-én hozott ítéletének [EBHT 2002., II-47. o.] 19. és 45. pontját, és T-28/03. sz., Holcim (Deutschland) kontra Bizottság ügyben 2005. április 21-én hozott ítéletének [EBHT 2005., II-1357. o.] 74. pontját, valamint az Elsőfokú Bíróság T-220/07. sz., Transport Schiocchet – Excursions kontra Bizottság ügyben 2008. május 19-én hozott végzésének 15. és 35. pontját, és a Törvényszék T-194/08. sz., Cattin kontra Bizottság ügyben 2009. december 16-án hozott végzésének 61. és 65. pontját).
- 20 A határidők e két típusa jellegénél fogva eltér egymástól, ami az ítélkezési gyakorlatból is levezethető. Az olyan eljárási határidők, mint a keresetindítási határidők, hivatalból figyelembe veendőek, és nem tartoznak sem a felek, sem a bíróság rendelkezési körébe. A bíróság viszont hivatalból nem hozhat fel a felelősség megállapítása iránti igény elévülésére alapított jogalapot. Ezenfelül a Bíróság alapokmányának 46. cikke nem tesz különbséget az elévülési idő számítása szempontjából aszerint, hogy az elévülési idő megszakadásának oka a keresetindítás vagy az azt megelőző kérelem előterjesztése volt-e.
- 21 Márpedig a Törvényszék eljárási szabályzata 102. cikkének 2. §-ában szereplő eljárási határidő alkalmazásának az lenne a következménye, hogy az elévülés eltérő időtartam elteltével következne be attól függően, hogy a károsult azt a megoldást választotta-e, hogy közvetlenül az uniós bírósághoz, vagy előbb a megfelelő intézményhez fordul. Ez az eltérés, amelyről a Bíróság alapokmányának 46. cikke nem rendelkezik, olyan tényezőtől tenné függővé az elévülési idő leteltét, amely nem objektív, és még olyan következménnyel is járna, hogy inkább a jogviták peres úton való rendezésének, semmint a békés megoldások keresésének kedvezne.
- 22 Az a tény, hogy az Elsőfokú Bíróság a T-571/93. sz., Lefebvre és társai kontra Bizottság ügyben 1995. szeptember 14-én hozott ítéletének 26. pontjában kimondta, hogy az Unió szerződésen kívüli felelősségének megállapítása iránti igény elévülésénél a távolságra tekintettel biztosított határidőt is figyelembe kell venni, nem ingatja meg e következtetést, mivel ez az ítélet elszigetelt esetnek tekinthető.
- 23 Végül a Törvényszék ebből azt a következtetést vonta le, hogy az adott ügyben a szerződésen kívüli felelősség megállapítása iránti igény az állítólagosan bekövetkezett károk tekintetében elévült, mivel azt a Bíróság alapokmányának 46. cikke értelmében az arra alapot adó tények bekövetkezésétől számított több mint öt év eltelté után érvényesítették, és nem szükséges megvizsgálni a felek által felhozott többi jogalapot és érvet, ideértve az előre nem látható körülmény és a *vis maior* fennállására alapítottakat is.

- 24 A felperesnek a későbbi szerződések elnyerése lehetőségének elvesztéséből eredő kár megtérítése iránti kérelmét illetően a Törvényszék úgy vélte, hogy az nyilvánvalóan megalapozatlan, és nem szükséges dönteni annak elfogadhatóságáról.

A felek kérelmei

- 25 Az Evropaíki Dynamiki azt kéri, hogy a Bíróság:
- helyezze hatályon kívül a megtámadott végzést;
 - teljes egészében utasítsa el a Bizottság által felhozott elfogadhatatlansági kifogást;
 - érdemi határozathozatal végett az ügyet utalja vissza a Törvényszék elé, és
 - kötelezze a Bizottságot a két eljárással kapcsolatban felmerült valamennyi költség viselésére, abban az esetben is, ha a fellebbezést elutasítja.
- 26 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:
- utasítsa el a fellebbezést, és
 - kötelezze a felperest a két eljárással kapcsolatban felmerült költségek viselésére.

A fellebbezésről

- 27 Fellebbezése alátámasztásául az Evropaíki Dynamiki négy, a Törvényszék általi téves jogalkalmazásra alapított jogalapot terjeszt elő. Az első és a negyedik jogalapot a Bíróság alapokmánya 46. cikkének, illetve azzal összefüggésben a Törvényszék eljárási szabályzata 102. cikke 2. §-ának téves értelmezésére alapítja. A második és a harmadik jogalapot az egyenlő bánásmód elvének és a jobbiztonság elvének megsértésére alapítja.

A negyedik jogalapról

A felek érvei

- 28 Az Evropaíki Dynamiki elsőként megvizsgálendő negyedik jogalapjával azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy elévülési idő abban az időpontban kezdődött meg, amikor az ajánlatát elutasító bizottsági határozatot közölték vele, vagyis 2004. szeptember 15-én. A megtámadott végzésben foglaltakkal ellentétben az Elsőfokú Bíróság a fent hivatkozott Ehcon kontra Bizottság ügyben hozott végzésben úgy ítélte meg, hogy az elévülési idő abban az időpontban kezdődik meg, amikor az ajánlattevő ténylegesen tudomást szerez az ajánlata elutasításának indokairól. Az Evropaíki Dynamiki szerint az ajánlattevő csak attól az időponttól képes megítélni a közbeszerzési eljárás jogszerűségét, amikor az ajánlatát elutasító bizottsági határozat indokait közli vele.
- 29 A jelen ügyben a felperes a Bizottság határozatának indokait csak 2004. október 20. és 23. között kapta meg, és ezért az elévülési idő 2004. október 23-án kezdődött meg.
- 30 A Bizottság úgy véli, hogy a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot annak megállapításakor, hogy az elévülési idő 2004. szeptember 15-én kezdődött meg. Amint ez a megtámadott végzésből is kitűnik, az Evropaíki Dynamiki hallgatólagosan elismerte, hogy ez az időpont minősül az elévülési idő kezdőnapjának.

- 31 Másodlagosan a Bizottság arra hivatkozik, hogy a Törvényszék mindenképpen helyesen határozta meg az elévülési idő kezdőnapját.

A Bíróság álláspontja

- 32 A Bíróság alapokmányának 46. cikke értelmében a szerződésen kívül okozott károkért való felelősségre vonatkozó ügyekben az Unió elleni eljárás megindításának joga az erre okot adó esemény felmerülésétől számított öt év alatt évül el.
- 33 A fentiek szerinti elévülési időt többek között az állítólagosan kárt szenvedett fél számára az esetleges keresetindításhoz szükséges információk összegyűjtéséhez, valamint az e kereset alátámasztására felhozható tények ellenőrzéséhez szükséges idő figyelembevételével határozták meg (a C-136/01. P. sz., Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi kontra Bizottság ügyben 2002. július 18-án hozott végzés 28. pontja).
- 34 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ezt az elévülési időt akkortól kell számítani, amikortól a kártérítési kötelezettség feltételei fennállnak, különösen pedig amikortól a megtérítendő kár ténylegessé válik (a 256/80., 257/80., 265/80., 267/80. és 5/81. sz., Birra Wührer és társai kontra Tanács és Bizottság egyesített ügyekben 1982. január 27-én hozott ítélet [EBHT 1982., 85. o.] 10. pontja, a C-282/05. P. sz., Holcim (Deutschland) kontra Bizottság ügyben 2007. április 19-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-2941. o.] 29. pontja, valamint a C-51/05. P. sz., Bizottság kontra Cantina sociale di Dolianova és társai ügyben 2008. július 17-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-5341. o.] 54. pontja).
- 35 Igaz, hogy a Bíróság alapokmányának 46. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az elévülésre nem lehet kifogásként hivatkozni a kárt elszenvedett azon féllel szemben, aki csak utólagosan szerezhetett tudomást a károkozó eseményről, és aki így nem rendelkezhetett ésszerű határidővel a keresetének vagy kérelmének benyújtására az elévülési idő lejárta előtt (a 145/83. sz., Adams kontra Bizottság ügyben 1985. november 7-én hozott ítélet [EBHT 1985., 3539. o.] 50. pontja).
- 36 Azok a feltételek azonban, amelyekről az EUMSZ 340. cikk második bekezdésében foglalt kártérítési kötelezettség függ, és ennél fogva azok az elévülési szabályok, amelyek az említett károk megtérítésére irányuló keresetekre vonatkoznak, kizárólag objektív szempontokon alapulhatnak (a fent hivatkozott Bizottság kontra Cantina sociale di Dolianova és társai ügyben hozott ítélet 59. pontja).
- 37 Ily módon a szóban forgó tények pontos és részletes ismerete nem szerepel azon tényezők között, amelyeknek fenn kell állniuk az elévülési idő megkezdődéséhez (a fent hivatkozott Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi kontra Bizottság ügyben hozott végzés 31. pontja). Ugyanígy a kár ténylegességének a kárt elszenvedett fél általi szubjektív értékelése sem vehető figyelembe annak meghatározásakor, hogy mikor kezdődik meg az Unió szerződésen kívüli felelősségének megállapítására irányuló kereset elévülési ideje (a fent hivatkozott Bizottság kontra Cantina sociale di Dolianova és társai ügyben hozott ítélet 61. pontja).
- 38 Az egyedi jogi aktusokból eredő jogvitákban az elévülés akkor kezdődik, amikor a határozat hatásai az általa érintett személyek tekintetében beállnak (a fent hivatkozott Holcim (Deutschland) kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 30. pontja és a C-335/08. P. sz., Transports Schiocchet – Excursions kontra Bizottság ügyben 2009. június 11-én hozott ítélet 33. pontja).
- 39 A jelen ügyben az Evropaïki Dynamiki a kártérítés iránti kérelmet annak az ajánlatnak az elutasítására alapította, amelyet a Bizottság ajánlati felhívására nyújtott be.
- 40 Ilyen esetben – ahogyan ezt a Törvényszék a megtámadott végzésben jogosan állapította meg, és ezt a megállapítást az Evropaïki Dynamiki sem vitatta – az ajánlatkérőnek a benyújtott ajánlatot elutasító határozata minősül annak a károkozó eseménynek, amely okot adhat az ajánlatkérő szerződésen kívüli

felelősségére. Egy ilyen határozat káros hatásai az érintett ajánlattevő tekintetében akkor következnek be, amikor az ajánlatát elutasítják. Ezért főszabály szerint az elévülési időt akkortól kell számítani, amikor az ajánlattevő tudomást szerez a határozatról, nem pedig akkortól, amikor a határozathoz kapcsolódó indokolásról tudomást szerez.

- 41 Ilyen feltételek mellett, és a jelen ítélet 36. és 37. pontjában foglaltakra tekintettel meg kell állapítani, hogy az elévülési idő azon a napon kezdődött meg, amikor az Evropaïki Dynamiki megkapta azt a levelet, amelyben a Bizottság arról tájékoztatta, hogy ajánlatát nem fogadták el, vagyis 2004. szeptember 15-én. E tekintetben nem releváns az a tény, hogy a felperes egy későbbi időpontban további információkat kapott az ajánlata elutasítására vonatkozóan.
- 42 Ebben az összefüggésben az sem releváns, hogy a 2004. szeptember 15-i határozatot a Törvényszék fent hivatkozott Evropaïki Dynamiki kontra Bizottság ügyben 2008. szeptember 10-én hozott ítélete az indokolási kötelezettség megsértése miatt megsemmisítette. Az elévülés kezdete szempontjából közömbös ugyanis, hogy az Unió jogellenes magatartását bírósági határozat állapította meg (a fent hivatkozott Holcim (Deutschland) kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 31. pontja).
- 43 Mindenesetre az Evropaïki Dynamiki nem hivatkozott arra, hogy azért nem rendelkezhetett az elévülési idő lejárta előtt ésszerű határidővel a keresetének vagy kérelmének benyújtására, mert az elévülési idő az ajánlatát elutasító bizottsági határozatról való tudomásszerzéskor kezdődött, vagy mert nem indokolták ezt a határozatot.
- 44 Ilyen feltételek mellett azt kell megállapítani, hogy a Törvényszék jogosan mondta ki, hogy az elévülési idő 2004. szeptember 15-én kezdődött meg, és a negyedik jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

Az első jogalapról

A felek érvei

- 45 Az Evropaïki Dynamiki első jogalapja arra irányul, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor azt mondta ki, hogy a Törvényszék eljárási szabályzatának a távolságra tekintettel biztosított határidőt megállapító 102. cikke 2. §-a nem vonatkozik a Bíróság alapokmányának 46. cikkében foglalt elévülési időre. A felperes úgy véli, hogy a távolságra tekintettel megállapított határidő a keresetindításra, illetve az eljárási iratok benyújtására vonatkozó valamennyi határidőre vonatkozik. A Törvényszék által az „eljárás határidő” és az „elévülési idő” között tett megkülönböztetésnek sem e rendelkezések szövegében, sem az ítélkezési gyakorlatban nincsen alapja.
- 46 A Törvényszék által azon álláspontjának alátámasztásául hivatkozott ítélkezési gyakorlat, miszerint a Törvényszék eljárási szabályzata 102. cikkének 2. §-a nem alkalmazandó az elévülési időre, csak az eljárási határidőkre vonatkozik, nem pedig a Bíróság alapokmányának 46. cikkében foglalt elévülési időre. Ellenkezőleg, az Elsőfokú Bíróság a fent hivatkozott Lefebvre és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 26. pontjában kifejezetten elismerte, hogy a Törvényszék eljárási szabályzatának 101–103. cikkét alkalmazni kell a szerződésen kívül okozott károkért való felelősségre vonatkozó ügyekben, és így az elévülési időre vonatkozóan is.
- 47 A Bizottság szerint a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor azt állapította meg, hogy a távolságra tekintettel megállapított határidő nem alkalmazandó az elévülési időre, ez utóbbi *sui generis* jellege miatt. Mind a Bíróság, mind a Törvényszék kimondta, hogy a kártérítési kereset elévült, ha a kár bekövetkeztétől számított öt év elteltével nyújtják be. A fent hivatkozott Lefebvre és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet eltér a későbbi ítélkezési gyakorlattól, és nem lehet rá hivatkozni, mivel nem tárgyalja kifejezetten azt a kérdést, hogy alkalmazandó-e a távolságra tekintettel megállapított határidő.

A Bíróság álláspontja

- 48 A Törvényszék eljárási szabályzata 102. cikkének 2. §-a alapján a távolságra tekintettel megállapított határidőt az eljárási határidőkre kell alkalmazni, és a célja azoknak a nehézségeknek a figyelembevétele, amelyekkel a felek a Bíróság székhelyétől kisebb vagy nagyobb távolságra való elhelyezkedésük miatt szembesülnek (lásd ebben az értelemben a C-137/92. P. sz., Bizottság kontra BASF és társai ügyben 1994. június 15-én hozott ítélet [EBHT 1994., I-2555. o.] 40. pontját).
- 49 A Bíróság alapokmánya 46. cikkének első bekezdésében foglalt elévülési idő azonban nem minősül eljárási határidőnek. Ez a két határidő – ahogyan ezt a Törvényszék helytállóan megállapította – jellegénél fogva eltér egymástól.
- 50 Az eljárási határidőket a gondos igazságszolgáltatás, valamint a jogviszonyok egyértelműségének és biztonságának biztosítása érdekében vezették be (lásd ebben az értelemben a 227/83. sz., Moussis kontra Bizottság ügyben 1984. július 12-én hozott ítélet [EBHT 1984., 3133. o.] 12. pontját, valamint a 191/84. sz., Barcella és társai kontra Bizottság ügyben 1986. május 7-én hozott ítélet [EBHT 1986., 1541. o.] 12. pontját). Ezért különösen a keresetindítási határidők – mint amilyen az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésében foglalt határidő – és a fellebbezési határidők – mint amilyen a Bíróság alapokmánya 56. cikkének első bekezdésében foglalt határidő – annak biztosítására irányulnak, hogy a közigazgatási és a bírósági határozatok véglegessé váljanak, és ezáltal közérdeket védenek. Következésképpen az eljárási határidőket hivatalból figyelembe kell venni, és nem tartoznak ezért sem a felek, sem a bíróság rendelkezési körébe, betartásukat az uniós bíróságnak hivatalból kell vizsgálnia (lásd ebben az értelemben a C-246/95. sz. Coen-ügyben 1997. január 23-án hozott ítélet [EBHT 1997., I-403. o.] 21. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 51 A Bíróság azonban korábban már kimondta, hogy az uniós bíróság nem vizsgálhatja hivatalból az elévülési idő betartását, arra az érintett félnek kell hivatkoznia (lásd ebben az értelemben a 20/88. sz., Roquette freres kontra Bizottság ügyben 1989. május 30-án hozott ítélet 12. pontját).
- 52 Az eljárási határidőkkel ellentétben a szóban forgó elévülési idő ugyanis azáltal, hogy az igény elenyészését eredményezi, az anyagi joghoz kapcsolódik, mivel olyan szubjektív jog gyakorlását érinti, amelyet az érintett személy többé nem érvényesíthet bíróság előtt.
- 53 Ezenkívül a Bíróság alapokmánya 46. cikkének első bekezdésében foglalt elévülési időnek többek között az a rendeltetése, hogy egyrészt biztosítsa a károsult jogainak védelmét, mivel az esetleges keresetindításhoz szükséges információk összegyűjtéséhez elegendő idővel kell rendelkeznie, másrészt pedig hogy megakadályozza azt, hogy a károsult határozatlan ideig késlekedhessen kártérítéshez fűződő jogának gyakorlásával. Következésképpen az elévülési idő végső soron a károsultat és a kárért felelős személyt védi.
- 54 Az elévülés ezért olyan elfogadhatatlansági oknak minősül, amelyet az eljárási határidőkkel ellentétben nem kell hivatalból figyelembe venni, hanem kizárólag az alperes kérelmére eredményezi a felelősség megállapítása iránti igény elenyészését.
- 55 Ennek megfelelően állapítja meg a Bíróság alapokmánya 46. cikke első bekezdésének első mondata az elévülési idő tartamát. E rendelkezés második mondata tartalmazza azokat az eseményeket, amelyek az elévülés megszakadását eredményezik, vagyis az Unió szerződésen kívüli felelősségének megállapítására irányuló kártérítési kereset Bírósághoz történő benyújtását vagy az Unió megfelelő intézményének címzett előzetes kérelmet. Igaz, hogy ez a második mondat az általa felsorolt, elévülést megszakító események – mint amilyen például egy eljárási irat benyújtása – eljárási hatásait ismerteti, de nem kényszerít a károsultra keresetindítási, és ezáltal eljárási határidőt, mivel a károsult a Bíróság alapokmánya 46. cikkének első bekezdésében foglalt elévülési időt azzal is megszakíthatja, hogy az eljárás megindítása előtt követelésével az Unió megfelelő intézményéhez fordul.

- 56 Ezen túlmenően az elévülési idő számítása – a jelen ítélet 36. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően – kizárólag szigorúan objektív szempontokon alapulhat, és – ahogyan ezt a Törvényszék jogosan állapította meg – nem térhet el aszerint, hogy az elévülést kereset benyújtása vagy előzetes kérelem előterjesztése szakította meg. A távolságra tekintettel megállapított határidőnek az elévülési időre történő alkalmazása azzal a következménnyel járna, hogy az elévülés eltérő időtartam elteltével következne be attól függően, hogy a károsult azt a megoldást választotta-e, hogy közvetlenül a Törvényszékhez, vagy előbb az Unió megfelelő intézményéhez fordul, ami ellentmondana az elévülési idő alkalmazásához szükséges jogbiztonság követelményének (a fent hivatkozott Bizottság kontra Cantina sociale di Dolianova és társai ügyben hozott ítélet 60. pontja).
- 57 Azzal kapcsolatban, hogy a fent hivatkozott és az Evropaïki Dynamiki által első jogalapjának alátámasztásául hivatkozott Lefebvre és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 26. pontjának lehet-e a jelen ügyre kihatása, rá kell mutatni arra, hogy ebben az ítéletben az Elsőfokú Bíróság a távolságra tekintettel megállapított határidőt alkalmazva jutott arra a megállapításra, hogy a szóban forgó kereset elfogadható, ehhez nem fűzött azonban olyan indokolást, amely befolyásolhatná az előzőekben kifejtett értékelést.
- 58 Végül meg kell állapítani, hogy a Bíróság alapokmánya 46. cikkének első bekezdésében foglalt elévülési idő nem tűnik hasonlóknak a kereset vagy fellebbezés benyújtására vonatkozó határidőkhöz, és ezért nem állítható, hogy a távolságra tekintettel megállapított határidőnek az elévülési időre való alkalmazása az EUMSZ 340. cikk második bekezdésében említett kártérítéshez fűződő jog tényleges gyakorlásának biztosításához szükséges.
- 59 Ilyen feltételek mellett a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a Törvényszék eljárási szabályzata 102. cikkének 2. §-a nem alkalmazandó a Bíróság alapokmánya 46. cikkének első bekezdésében foglalt elévülési időre. Ezért az első jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

A második és a harmadik jogalapról

A felek érvei

- 60 Második és harmadik jogalapjával az Evropaïki Dynamiki arra hivatkozik, hogy a Törvényszék megsértette az egyenlő bánásmód és a jogbiztonság elvét azáltal, hogy úgy ítélte meg, hogy a Törvényszék eljárási szabályzata 102. cikkének 2. §-a nem alkalmazandó a Bíróság alapokmányának 46. cikkére.
- 61 Mindaddig, amíg a Törvényszék eljárási szabályzata 102. cikkének 2. §-a hatályban van, a Törvényszék köteles azt egységesen alkalmazni. A magánszemélyek és a tagállamok manapság jóval kevesebb nehézséggel szembesülnek a határidők betartását illetően, mint abban az időben, amikor a távolságra tekintettel megállapított határidőt bevezették, e határidő eltörlése mégis sértené a Luxemburgban, illetve a más tagállamokban letelepedett felek és ügyvédek közötti egyenlő bánásmód elvét.
- 62 Ami a jogbiztonság elvét illeti, mivel a Bíróság alapokmányának 46. cikke és a Törvényszék eljárási szabályzata 102. cikkének 2. §-a közötti kapcsolatot a szóban forgó eljárásjogi szövegek nem rendezik, a Törvényszék eljárási szabályzata 102. cikke 2. §-ának alkalmazását csak az eljárási szabályzatok módosítása révén, nem pedig a Törvényszék értelmező jellegű végzésével lehetne megváltoztatni.
- 63 A Bizottság szerint ezek a jogalapok az első jogalappal kapcsolatban kifejtett érvekre tekintettel megalapozatlanok.

A Bíróság álláspontja

- 64 Az Evropaïki Dynamiki második és harmadik jogalapja lényegében arra irányul, hogy a Törvényszéknek a jelen ügyben alkalmaznia kellett volna a Törvényszék eljárási szabályzata 102. cikkének 2. §-ában a távolságra tekintettel biztosított határidőt.
- 65 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a Törvényszék eljárási szabályzata 102. cikke 2. §-ának a jelen ügyben való alkalmazhatósága – a jelen ítélet 48. pontjában foglalt megállapításnak megfelelően – kizárólag attól függ, hogy a Bíróság alapokmányának 46. cikkében foglalt elévülési időt eljárási határidőnek kell-e minősíteni.
- 66 A jelen ítélet 49. pontjában tett megállapításnak megfelelően az elévülési idő nem minősül eljárási határidőnek.
- 67 Ilyen feltételek mellett az egyenlő bánásmód elvének és a jogbiztonság elvének megsértésére alapított második és harmadik jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.
- 68 Mindezekből következően, mivel a felperes által hivatkozott jogalapok egyikének sem lehet helyt adni, a fellebbezést egészében el kell utasítani.

A költségekről

- 69 A Bíróság eljárási szabályzata 138. cikkének 1. §-a alapján, amelyet ugyanezen szabályzat 184. cikkének 1. §-a alapján a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság a peresztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Az Evropaïki Dynamikit, mivel peresztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A Bíróság a fellebbezést elutasítja.**
- 2) **A Bíróság az Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systemata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE-t kötelezi a költségek viselésére.**

Aláírások